

Centar za građansku hrabrost
LiberOs
Protagora
Inicijativa 'Pokret za sekularnu Hrvatsku'

Predsjedniku Vlade RH
Predsjedniku RH
Predsjedniku Sabora RH
Nunciju Svete stolice u RH
Hrvatskoj biskupskoj konferenciji
Medijima

U Zagrebu, 14. travnja 2020.

Poštovani,

U ovoj višestruko izvanrednoj i, za mnoge od nas, tragičnoj situaciji ponovno se nažalost suočavamo s tužnom istinom hrvatske politike koja već više od dvadeset godina uporno pretpostavlja interese i potrebe Katoličke crkve interesima i potrebama svojih građana. Tako je na Katoličku crkvu čak i formalno - međunarodnim ugovorima - prenesen dio suvereniteta nad bitnim područjima kao što su školstvo, zdravstvo, pravosuđe, mediji i kultura. Možda više nego ikada prije, u ovim kriznim trenucima postaje očito koliko je takav odnos nepravedan i štetan za sve nas koji godišnje izdvajamo oko 1,2 milijardi kuna u tu svrhu, ali i opasan za sve osim privilegirane manjine.

Sada, kada se svećenstvo zatvorilo u svoje dvore, a radnici u zdravstvenim i drugim javnim službama riskiraju svoje zdravlje i živote kako bi održali kronično zapušteni zdravstveni sustav i u najvećoj mogućoj mjeri pomogli građanima, vidimo sav apsurd politike koja drži jednog svećenika vrijednim kao dvadeset liječnika.

Sada, kada se građani Zagreba kojima je razorni potres oštetio domove obraćaju institucijama za pomoć i otkrivaju da je njihov gradonačelnik novac predviđen za izvanredne situacije potrošio na poklone raznim župama i crkvama po Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, također se saznaje da se država u rekordnom roku obvezala restaurirati sve crkve oštećene u potresu, dok građanima daje tek pusta obećanja.

U nedavnom potresu u Zagrebu teško je oštećen velik broj domova, ali i sve bolnice, velik broj škola, dječjih vrtića i domova za umirovljenike, fakulteta i kulturnih ustanova. Smatramo da je odgovornost državnih i gradskih vlasti prvenstveno omogućiti što bržu obnovu domova, kako bi bili useljivi i uporabljivi, a zatim i ostalih javnih ustanova koje su od životne važnosti za SVE građane.

Svjedočimo da policija vrlo strogo postupa prema običnim građanima, dok im svećenici upućuju uvrede i otvoreno krše pravila socijalnog distanciranja. Podsjećamo da su ta pravila, iako ni za koga ugodna, uvedena kako bi se zaštitili životi hrvatskih građana koji ih se u velikoj mjeri pridržavaju.

Zbog svega ovoga apeliramo na vlasti Republike Hrvatske da u ovim teškim vremenima prvenstveno posvete pažnju potrebama i interesima građana, a ne jedne vjerske zajednice, te zahtijevamo:

- 1) Uvođenje stroge kontrole donacija javnog novca vjerskim organizacijama na svim razinama kao i izvještavanje o trošenju dobivenih sredstava!
- 2) Uvođenje moratorija na obnavljanje sakralnih objekata javnim novcem, sve dok i posljednji vrtić, škola, bolnica i dom koji su oštećeni za vrijeme potresa u Zagrebu i okolici ne budu obnovljeni.
- 3) Tijela vlasti obvezna su jednako postupati prema svećenstvu i građanima.
- 4) Pravila uvedena radi suzbijanja pandemije koronavirusom moraju se primjenjivati na jednak način na sve građane, bez ikakvih iznimki.
- 5) Dugoročno, zbog očito promijenjenih okolnosti, tražimo raskidanje protuustavnih i za građane štetnih ugovora između Republike Hrvatske i Svete Stolice te zakonsko reguliranje položaja svih vjerskih zajednica u skladu s Ustavom, kao ravnopravnih i od države odvojenih organizacija pod punom nadležnošću zakona Republike Hrvatske. Pri tom zakonskom reguliranju posebno treba voditi računa o izjednačavanju statusa i prava religioznih i – ireligioznih građana kojih u Hrvatskoj kao i u drugim državama suvremenog demokratskog svijeta ima sve više.

Istovremeno, uvažavajući potrebu vjernika da u ovim teškim vremenima potraže utjehu i ohrabrenje u svojoj Crkvi, podsjećamo da okupljanjem na misama i drugim vjerskim obredima izlažu zarazi ne samo sebe, već i svoje bližnje te svoje sugrađane, čineći ova teška vremena zapravo još težim i dugotrajnijim.

U tom smislu pozdravljamo i podržavamo izjave Splitsko-makarske nadbiskupije i Krčke biskupije kojima se vjernici pozivaju na poštivanje protuepidemijskih mjera, ali istovremeno upozoravamo da najviša crkvena tijela u Hrvatskoj nisu poduzela ništa kako bi se osigurala provedba odredbe HBK od 19. ožujka kojom su otkazane mise, slavlja sakramenata, sakramentalna, pučke pobožnosti, župna slavlja i drugi događaji i svi sastanci, kako unutar zatvorenih prostora tako i na otvorenim prostorima.

Stoga ovim putem apeliramo na crkvene vlasti u Republici Hrvatskoj kako slijedi:

- 1) Hrvatska biskupska konferencija mora dati jasne upute svećenicima i vjernicima radi osiguravanja potpune primjene protuepidemijskih mjera i zaštitu zdravlja i života svih hrvatskih građana koje vjernici ugrožavaju nepoštivanjem tih mjera.
- 2) Crkvene vlasti moraju u potpunosti osigurati primjenu tih mjera i u potpunosti surađivati s tijelima državne vlasti sve dok ne prođe opasnost od širenja epidemije koronavirusom.

- 3) Navedene i sve druge mjere koje su nužne za zaštitu zdravlja i života svih hrvatskih građana kao i sve nužne mjere prema procjeni znanosti i struke moraju se u potpunosti primjenjivati i u slučaju neke buduće epidemije ili druge slične opasnosti.
- 4) Crkvene vlasti pozivamo da se suzdrže od financijskih zahtjeva, kao i ugovorima utvrđenih donacija, od tijela državne i lokalnih vlasti sve dok se ne osigura obnova oštećenih domova građana, bolnica, škola, vrtića i drugih ustanova te dok se radna mjesta koja će neizbježno biti izgubljena u ovoj krizi ponovno ne uspostave.

U nadi da ćemo zajedničkim naporima i solidarnošću uspjeti prebroditi i ovu krizu, primite naše pozdrave!

Za Centar za građansku hrabrost
Nada Topić Peratović

Za LiberOs
Mirna Zlatić

Za Protagoru
Vesna M. Puhovski, prof.

Za Pokret za sekularnu Hrvatsku
Alan Sorić

N.B. Ovo pismo biti će svim dostupnim načinima poslano javnosti kako bi građani svojim potpisom mogli iskazati svoju podršku. Pismo će se potpisivati do 1.5. 2020. godine, a nakon toga će lista potpisnika biti objavljena